

Česká republika

(počet hodin: asi 2 dvouhodinové bloky)

Popis:

V malotřídní speciální škole bývají spojovány ročníky 1. a 2. stupně, předměty mají odlišná témata a různou týdenní dotaci. Zvládnutí osnov není předvídatelné vzhledem ke stupni postižení žáků, ve třídách jsou integrováni s kombinovaným postižením.

Vlastivěda: (5. postupný ročník)

V hodinách vlastivědy ve 4. a 5. ročníku se žáci seznamují s domovem a jeho okolím, orientují se ve své obci, v obci, kde se nachází škola, zjišťují možnosti dopravního spojení. Dále poznávají a popisují krajinu v okolí, místní vodstvo, určují typ porostů. atd. Ve vlastivědě, v českém jazyce, výtvarné výchově a v občanské výchově poznávají regionální pověsti, erby, znaky, slavné rodáky. Při vycházkách navštěvují památné objekty, úřední místa, služby v obci. V 5. ročníku se toto učivo rozšiřuje na úroveň okresu a žáci se učí orientovat v plánu a příruční (popř. turistické) mapě. Zdatnější žáci za pomoci učitele, spolužáků vyhledávají informace v místních novinách (Leknín), na informačních tabulích a internetu.

Zeměpis: (8. postupný ročník)

Žáci 8. postupného ročníku opakují a rozšiřují učivo o české republice, doplňují si další údaje z regionu. Ve vyhledávání informací jsou mnozí žáci zkušení, proto pomáhají mladším, popřípadě plní praktické úkoly při zjišťování odjezdů místní dopravy na třídní výlety, cen jízdného, dále provozní doby různých úřadů, nabídky služeb, kulturních a sportovních areálů.

Cíl:

V hodinách vlastivědy/zeměpisu se oba ročníky seznámí (zopakují) s místopisem obce Heřmanův Městec, okolních obcí, s regionem Chrudimsko a Pardubicko, procvičí orientaci v plánu obce, v příruční, turistické a nástěnné mapě. V další části vyhledají a zpracují informace o regionu z internetu, pověst o erbu Heřmanova Městce připraví pro tisk a vytisknou pro zpracování v předmětech český jazyk, občanská výchova. Erb využijeme jako předlohu pro práci ve výtvarné výchově a při pracovním vyučování.

Materiály a pomůcky k výuce:

nástěnná mapa České republiky
plán Heřmanova Městce
příruční mapy České republiky
pohlednice Heř. Městce, okolních obcí, Pardubic a Chrudimi
pastelky, provázky
tabule a barevné křídly
učebnice Vlastivědy pro 5. ročník
Pracovní sešit pro vlastivědu pro 5. ročník
sešity a portfolia žáků

Příprava před hodinou:

Příprava map, učebnic a pomůcek, pracovních sešitů, seznam webových adres s pokyny k postupům a úkoly, zajištění učebny a kontrola funkčnosti počítačů.

Postup: 1. blok

1. Motivace:

Hra „škálování“ pro odhadovanou vzdálenost z bydliště žáka do Heřmanova Městce, následuje stručný popis trasy do školy. Podle rozmístění žáků po třídě se vytvoří tři skupiny a zajistíme, aby v jednom týmu pracovali žáci z 5. a 8. ročníku.

2. Týmová práce:

Ve skupinkách účastníci sestaví seznam historických objektů, úřadů, obchodů a jiných zajímavostí z Městce a zástupce týmu zapíše na svůj úsek tabule výsledek práce.

3. Společné vyhodnocení:

Při předčítání výsledků si společně ukazujeme lokality na nástěnném plánu Heř. Městce, popřípadě na regionální mapě „Železné hory“. Barevnými křídami odlišíme druhy objektů podle účelnosti, k tomuto přehledu budeme později doplňovat údaje z internetu.

4. Práce s počítačem:

K ověření a doplnění informací o Heř. Městci a okolí využijeme webových stránek: <http://hermanuv-mestec.cz/>. Podle pokynů si žáci ve skupinkách prohlížejí jednotlivé stránky, informace dopisují na tabuli. Dále vyhledají a vytisknou pověst o erb Městce a podobu erbu.

5. Samostatná práce žáků:

Žáci 5. ročníku v Pracovním sešitě pro vlastivědu doplní list č. 8 „Orientace v obci“, dokreslí obrázky. Žáci 8. ročníku opiší vybrané informace do sešitu, popřípadě nakreslí obrázek objektu. Na druhý dvouhodinový blok si každý žák přinese pohlednici, obrázek z novin časopisu, domácí fotografii z Městce, Pardubic anebo Chrudimi, popřípadě z okolí.

2. blok

1. Motivace:

Dostatečně motivující pro žáky bude výstavka doneseného obrazového materiálu. Na koberci z obrázků sestavíme okresní město Chrudim, krajské město Pardubice a naše město Heřmanův Městec. Mladší žáci z provázků vymodelují silnice a železniční tratě mezi městy.

2. Práce s počítačem:

Žáci 8. ročníku ve dvojicích na počítačích opakují a rozšiřují znalosti o České republice podle výukového programu <http://www.vlastiveda.wz.cz>. Jednotlivé místopisné údaje vyhledávají na nástěnné mapě ČR, k dispozici mají i příruční mapy. Následuje zhodnocení orientace na mapě.

3. Společná práce na PC:

Oba ročníky listují webovými stránkami: <http://pardubice.cz> a <http://www.czlist.cz>. Každá skupinka má za úkol najít historické památky Pardubic a Chrudimi – kontrola podle donesených pohlednic. Jelikož třída několikrát ročně jezdí linkovou dopravou do uvedených měst na výlet, žáci budou zjišťovat možnosti spojení, druhy a ceny jízdného, možnosti

občerstvení, otevírací doby a ceny vstupného do muzeí, kin, divadel apod. Použitelné informace žáci zaznamenají na informační nástěnku ve třídě.

4. Plán výletu:

Výsledkem práce s údaji z internetu bude plán výletu do Pardubic v předvánočním čase.

Mezipředmětové vztahy:

V hodinách českého jazyka přečteme pověst o erbu Heřmanova Městce, reprodukuje ji nebo obměníme děj. V hodinách výtvarné výchovy nakreslíme ilustraci k pověsti, samotný erb. Erb můžeme v pracovním vyučování vytvořit z hlíny nebo technikou kašírování. V občanské výchově žáci 8. ročníku použijí informace z regionu při výchově k volbě povolání.

Zhodnocení:

Žáci se v rámci svých možností učí sami vyhledávat informace na internetu, spolupracují ve dvojicích a ve skupinkách. Důležité je propojení jednotlivých předmětů a možnost využít vědomosti z vlastivědy/zeměpisu v jiných činnostech a hlavně v praxi. Při práci na PC s našimi žáky je nutné mít přehled adres a jednotlivých kroků na listě u počítače a konkrétně několikrát ukázat postup.

Závěrečné hodnocení

Jméno autora práce: Hana Dubcová

Název práce: Česká republika – obec a okolí v 5. roč.

Česká republika – opak. a region VČ v 8. roč.

Zaměření, cíle práce: využití informací z internetu a práce ve výukovém programu na speciální škole

Věk žáků: 11 a 14 let

Použité programy (SW): <http://www.vlastiveda.wz.cz>, <http://pardubice.cz>,
<http://www.czlist.cz>, <http://www.hermanuv-mestec.cz/>

Využití v předmětu / činnosti: vlastivěda, zeměpis, český jazyk, občanská výchova, výtvarná výchova, pracovní vyučování

Stručný postup a průběh praktických činností se žáky: práce na PC ve dvojicích, v týmech, samostatná práce žáků, orientace na mapě

Vlastní hodnocení úspěšnosti a reakcí žáků: při spolupráci mladších se staršími žáky byla úspěšnost zadaných úkolů poměrně vysoká, žáci kladně reagují na obměny činností, velmi je zaujala galerie pohlednic z měst.